

تأملی بر نظریه اتحاد عالم و معلوم

زهرا سرکارپور

دانشگاه قم، پژوهشگاه دانش‌های بنیادی

خلاصه:

ملاصدرا برای تبیین پدیده پیچیده خودآگاهی علمی به نام علم حضوری را تعریف می‌کند. علم حضوری به صورت خلاصه به معنای حضور بی واسطه معلوم نزد عالم است. یکی از معمابرانگیزترین مولفه‌های این علم، مولفه اتحاد عالم و معلوم است. طبق این مولفه هنگام تحقق علم حضوری، بین عالم و معلوم رابطه اتحاد برقرار است، در حالی که طبق دیدگاه رایج در بحث ماهیت علم، عالم و معلوم از یکدیگر مستقلند. هدف من فهم انگیزه ملاصدرا از طرح این ایده عجیب با استفاده از دیدگاه شومیکر در بحث خودآگاهی و نقدش بر مدل ادراکی است. من نشان خواهم داد که شومیکر در نقد مدل ادراکی خودآگاهی و ملاصدرا در طرح نظریه اتحاد عالم و معلوم انگیزه‌های مشابهی داشته‌اند. هر دو فیلسوف از یک نکته بسیار مهم در بحث خودآگاهی - یعنی محال بودن خودکوری یا ناآگاهی به حالات ذهنی‌مان - آگاه بوده‌اند. از این رو، شومیکر با رویکرد ادراکی که در آن امکان خودکوری وجود دارد مخالفت می‌کند و ملاصدرا ایده اتحاد را مطرح می‌کند که بر اساس آن خودکوری یا ناآگاهی به حالات ذهنی غیرممکن است.

زمان: دوشنبه، ۱ آبان ۱۴۰۲، ساعت ۱۶ الی ۱۸

مکان: میدان شهید باهنر، پژوهشگاه دانش‌های بنیادی، پژوهشکده فلسفه

تحلیلی، سالن شماره ۱